

Sagsnr. 13-1204
Vores ref. PWA
Den 4. januar 2016

Orientering til Folketingets Europaudvalg om TTIP-forhandlingerne

LO følger løbende forhandlingerne mellem EU og USA om investerings- og frihandelsaftalen.

Vi har tidligere informeret Folketingets Europaudvalg om fagbevægelsens politikker på området og vi ønsker med dette notat at følge op med vores vurdering af de igangværende forhandlinger.

Arbejdstagerrettigheder

Det for fagbevægelsen væsentligste emne i forhandlingerne er det såkaldte bæredygtighedskapitel, som EU-Kommissionen fremlagde tekstforslag til under 11. forhandlingsrunde i slutningen af oktober 2015.

Forhandlingsudspillet blev offentliggjort den 6. november og det forventes at indgå i forhandlingerne, der finder sted i februar måned.

TTIP-forhandlingerne er interessante, fordi USA kun har ratificeret to af ILO's otte kernekonventioner. Både europæisk og amerikansk fagbevægelse ser TTIP som en mulighed for at sætte en ny gylden standard for, hvordan arbejdstagerrettigheder sikres i kommende handelsaftaler.

Kommissionen har forfattet afsnittene om arbejdstagerrettigheder med grundige referencer til ILO-konventionerne og det er derfor afgørende, hvordan amerikanerne tager i mod dette.

Vi har med tilfredshed noteret, at Kommissionens udspil er detaljeret og tydeligt, både hvad gælder retten til at organisere sig, herunder retten til strejke, retten til at føre kollektive forhandlinger og sikring af sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne. Der er ligeledes klare krav om, at TTIP skal indeholde bestemmelser, der sikrer arbejdstagernes ret til information og høring.

Vi er særligt opmærksomme på, hvordan forhandlingerne kommer til at forløbe, ikke mindst i forhold til de to elementer, som Kommissionen endnu ikke har formuleret tekster om. Det ene er afsnit om håndhævelse, det andet er afsnit om sanktioner.

I forhold til håndhævelse, er det afgørende, at der opnås enighed om, at arbejdstagerrettighederne skal have retsvirkning i alle amerikanske stater (også de såkaldte "rights to work-stater"), hvor det er meget svært at opnå anerkendelse og dermed komme til forhandlingsbordet for at indgå kollektive aftaler.

Et andet vigtigt element er, at der bliver aftalt en overvågning af arbejdstagerrettighederne, et forum, hvor arbejdsmarkedets parter på begge sider af Atlanten er repræsenteret.

Kommissionen har oplyst, at man afventer amerikanernes reaktion på bæredygtighedskapitlet, før man skriver afsnit om håndhævelse og sanktioner.

I forhold til sanktioner er det sådan, at EU's bilaterale aftaler ikke indeholder sanktionsbestemmelser, det gør amerikanernes imidlertid.

Tvisteløsning

Kommissionen har også fremlagt sit forslag til et reformeret ISDS-system. Det såkaldte ICS system (Investment Court System) lægger op til en mere formaliseret, domstolslignende voldgift til at løse tvister mellem investorer og lande.

Europa-Parlamentet har taget pænt imod forslaget, hvilket er afgørende for den senere godkendelse af TTIP-aftalen.

Reaktionen i USA har været mere negativ og derfor bliver det spændende at følge, hvordan punktet bliver behandlet i næste forhandlingsrunde.

LO har været skeptisk over for ISDS-voldgiftssystemet. Det afgørende er først og fremmest at sikre staternes ret til at regulere, dernæst at sikre at udenlandske og indenlandske investorer stilles lige.

Når LO ikke har været helt afvisende over for et voldgiftssystem, skyldes det risikoen for, at en amerikansk domstol vil kunne afvise at behandle en tvist, der bundes i en international aftale.

Offentlige indkøb

Det er også planen, at regler for offentlige indkøb kommer på forhandlingsbordet i næste runde. Her bliver det afgørende, at amerikanerne kommer med tilbud, der gør op med deres ”buy American-holdning”.

Hvis ikke der sikres symmetri, så europæiske virksomheder har lige så god adgang til det amerikanske marked, som virksomheder i USA har for at komme ind på det europæiske marked, bliver det vanskeligt at nå en forhandlingsløsning, som kan bæres igennem.

Nordisk fagbevægelse enig om TTIP

I slutningen af 2015 lykkedes det at færdiggøre et fælles nordisk TTIP-papir som fagbevægelsen i alle fem nordiske lande slutter op om.

For yderligere oplysninger, kontakt Peter Waldorff på pwa@lo.dk eller 3524 6157